

Projectplan Spoedlocaties

Versie 6

Uitvoeringsprogramma bodemconvenant: transitie naar een bodemontwikkelingsbeleid

In 2015 is het speelveld van de bodemsector fundamenteel anders. Duurzaam gebruik van de ondergrond staat centraal. De kansen die de ondergrond biedt worden benut, met bescherming van de intrinsieke waarden en eigenschappen van de ondergrond. Integraliteit is uitgangspunt. Dit betekent benutting als onderdeel van ruimtelijke ontwikkeling en gekoppeld met andere maatschappelijke opgaven zoals op het terrein van klimaat, energie, (grond)water en economische ontwikkeling, waarbij de verschillende functies optimaal zijn afgestemd. De nodige kennis hiervoor is voorhanden en ontsloten. Bodemsanering los van ruimtelijke ontwikkeling is verleden tijd. Decentrale overheden zijn primair verantwoordelijk. Het rijk stuurt minder en er is minder overheidsgeld beschikbaar.

Het uitvoeringsprogramma van het convenant bodemontwikkelingsbeleid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de betrokken overheden en beoogt deze transitie naar 2015 te stimuleren door verschillende projecten uit te voeren:

- het project ondergronds ruimtegebruik, gericht op de transitie naar een duurzaam gebruik van de ondergrond, waarbij tevens specifiek aandacht wordt besteed aan de uitvoering van de rijksbeleidsvisie duurzaam gebruik ondergrond, de kennisagenda/ innovatie en de winning van duurzame energie, in het bijzonder warmte-koude opslag;
- het project spoedlocaties, erop gericht in 2015 spoedlocaties zo veel mogelijk gesaneerd dan wel beheerst te hebben;
- het project gebiedsgericht grondwaterbeheer, gericht op het vestigen en inrichten van gebiedsgericht grondwaterbeheer, onder meer als een volwaardige oplossing voor de aanpak en beheersing van grootschalige grondwaterverontreiniging;
- het project wijziging wet- en regelgeving transitie bodembeleid, gericht op het totstandbrengen van wet- en regelgeving, nodig voor de transitie naar een bodemontwikkelingsbeleid in 2015;
- het project midterm review, waarmee in het najaar van 2011 kan worden bepaald of de partijen voldoende op schema liggen wat betreft het behalen van de ambities uit het convenant.

Daarnaast is er een communicatietraject, voor het gezamenlijk ontwikkelen en realiseren van het nieuwe beleid is goede communicatie immers belangrijk. Ook wordt gericht aandacht besteed aan de cultuurverandering die bij deze transitie cruciaal is.

Dit projectplan geeft invulling aan het thema spoedlocaties uit het convenant ten behoeve van de convenantpartijen, en bakt de werkzaamheden van de werkgroep af.

Probleemstelling

In het convenant zijn afspraken gemaakt over het behalen van de doelstellingen. Om deze doelstellingen (makkelijker) te kunnen halen dienen voor alle convenantpartijen een aantal problemen opgelost te worden. Genoemd kunnen worden:

- Het volgen van de landelijke voortgang verloopt moeizaam, er is op landelijk niveau geen eenduidig beeld van de huidige stand van zaken rond spoedlocaties. Hierdoor ontbreekt inzicht of de 2015 doelstellingen haalbaar zijn en of er bijsturing (door de bevoegde overheden nodig is;

- Om te komen tot adequate (oa financiële) afspraken tussen het rijk en de bevoegde overheden is eenduidigheid ten aanzien van informatie en aanpak wenselijk;
- Een aantal (mogelijke) knelpunten in de uitvoering (juridisch, financieel, onderzoekstechnisch, organisatorisch) bemoeilijken de voortgang van de identificatie, en de aanpak;
- Van locaties die (zijn) over(ge)gaan naar het regime van de waterwet zijn een aantal zaken (o.a kostenaspecten) onvoldoende in beeld, deze dienen de komende tijd nader te worden ingevuld met de Unie van Waterschappen en DGW (groeimodel);
- De aandacht lijkt voornamelijk meer te liggen op de lijsten en onderzoek, en minder op vervolgacties. Hierdoor komen deze vervolgacties (mogelijk) onnodig onder tijdsdruk en daarmee dus het behalen van de doelstellingen in gevaar;
- Verbredingskansen worden onvoldoende benut vanwege het ontbreken van een doeltreffende strategie.

Doelstelling project spoedlocaties

Het project spoedlocaties is erop gericht het in 2015 gesaneerd dan wel beheerst hebben van de humane spoedlocaties. Daarnaast geldt als doelstelling dat de bevoegde overheden uiterlijk 31-12-2015 een overzicht gereed hebben van de spoedlocaties waar sprake is van ecologische en verspreidingsrisico's, waarbij gestreefd wordt deze risico's tenminste beheerst te hebben. Om dit te bereiken zijn in het convenant de volgende mijlpalen benoemd:

- 31-12- 2010: Overzichtslijst humane risico's (incl. maatregelen).
- 31-12-2011: Midtermreview, waarin o.a. informatie wordt aangeleverd over de haalbaarheid van de doelstellingen van het convenant, en eerste verkenning van de lijst die eind 2015 dient te worden aangeleverd.

De primaire verantwoordelijkheid voor het behalen van de doelstellingen van het convenant inzake spoedlocaties blijft vanzelfsprekend bij de betreffende bevoegde overheden.

De werkgroep verricht acties en ontwikkelt producten gericht op het bereiken van de doelstellingen en streeft daarbij naar eenduidigheid in rapportage en aanpak. De werkgroep is hiervoor verantwoordelijk en afrekenbaar. Er worden ook producten ontwikkeld die de aanpak van de spoedlocaties ondersteunen (het beheersen van de de risico's in 2015). De keuze voor het gebruik van deze producten ligt bij de bevoegde overheden zelf. Voor de exacte omschrijving van de hoofd en subdoelen wordt verwezen naar het Convenant (artikelen 7.1-7.10 & 9.3, bijlage). De mate van bruikbaarheid van de werkgroep producten wordt geëvalueerd.

Randvoorwaarden voor succes voor het thema spoedlocaties

Organisatorisch

Op de eerste plaats wordt gewezen op de randvoorwaarden voor succes voor de uitvoering van het convenant, zoals geformuleerd in het doorstartdocument, geaccordeerd door de stuurgroep op 6 april 2010. Verder gelden specifiek voor het project spoedlocaties als randvoorwaarden:

- Korte en heldere communicatielijnen tussen werkgroep en achterban, en werkgroep en de diverse betrokken gremia;
- De inhoudelijke discussies rondom spoedlocaties vinden centraal in en via de werkgroep plaats;
- Actieve samenwerking met de waterschappen zowel binnen de werkgroep als op decentraal niveau;
- Het (kunnen) identificeren en signaleren van knelpunten, zodat de werkgroep zich tijdig kan bezighouden met het formuleren van oplossingen, dan wel elders afspraken kunnen worden gemaakt over bijstelling van doelen.

- Een effectieve samenwerking (oa kennisuitwisseling) tussen en gedragen door de decentrale overheden

Inhoudelijk:

Specifiek wordt opgemerkt dat de informatie zo **uniform en verifieerbaar** mogelijk wordt ontsloten: de ligging van de locatie, de karakterisatie van spoed, de aard en veroorzaking van de verontreiniging, de status van het onderzoek, de kosten van beheer en/of sanering inclusief nazorg, wie deze kosten draagt en hoe realistisch/haalbaar die bijdrage is en de genomen maatregelen moeten daartoe op een **eenduidige en complete** wijze worden **vastgelegd** door (bij voorkeur in de bodeminformatiesystemen van) de bevoegde overheden. De benodigde informatie moet op de 2010 en 2011 benoemde mijlpalen **beschikbaar zijn**, waarbij opgemerkt wordt dat de aan te leveren gegevens tbv de 2010 doelstelling beperkt van aard zijn (oa locatielijst en maatregelen) en welke gegevens in 2010 en 2011 precies dienen te worden aangeleverd door de werkgroep zal worden onderzocht. Om te kunnen faciliteren en om te voorkomen dat reeds bestuurlijk vastgestelde lijsten moeten worden bijgesteld, is het wenselijk dat de werkgroep deze informatie eerder heeft. De werkgroep checkt gedurende het traject regelmatig de voortgang. De controle van de aangeleverde 2011 lijst wordt bij een onafhankelijke partij neergelegd. Deze controle zal overigens meer het karakter van een expertjudgment dan van een accountantscontrole hebben. Het gaat om een globale controle en niet van een gedetailleerde toetsing op locatieniveau.

Beslispunt 1 stemt de stuurgroep in met deze onafhankelijke controle door een externe partij ?

Producten en realisatiedatum

Ten aanzien van de producten kan worden opgemerkt dat dit een groeidocument is.

Product	Realisatiedatum	Trekker
Versnellingsprotocol	Afgerond	
Enquête stand van zaken spoedlocaties	01-06-2010	Werkgroep Spoed
Eenduidig format voor lijst van spoedeisende locaties 2010 <i>Art 7.1 convenant, dataset, handreiking</i>	15-09-2010	Werkgroep Spoed ism Werkgroep Mtr .
Inventarisatie kansen en knelpunten wetgeving Nog afstemmen met wg Wet en regelgeving <i>Art 7.7, 8.1 convenant, rapportage</i>	15-9-2010	Werkgroep wet en regelgeving ism overig Werkgroepen
Handreiking aanpak waterbodemonverontreiniging door DG Water, <i>Art 7.10, convenant, handreiking</i>	Nader in te vullen	Nader in te vullen
Kennisuitwisseling via - Regiobijeenkomsten, twee-drie per jaar vanaf 1-6-2010 - Website (groeidocument) <i>Transitie/verbreding/samenwerking, bijeenkomst, website UP</i>	01-10-2010	Werkgroep Spoed (ism communicatie)
Eenduidig format voor lijst van spoedeisende locaties 2011 <i>Art 8.1 convenant, dataset, handreiking</i>	31-12-2010	Werkgroep Spoed ism Werkgroep Mtr
Communicatiestrategie (humane) risico's - handreiking - website, groeimodel <i>Art 7.1 convenant (indirect), oa handreiking en website</i>	15-09-2010 15-09-2010	Werkgroep Spoed
Overzicht humane spoedlocaties <i>Art 7.1 convenant, rapportage</i>	31-12-2010	Werkgroep Spoed
Voortgang aanpak spoedlocaties, eenvoudige meting...	Per kwartaal na	Werkgroep Spoed ism

<i>Art 7.1, 7.2, 7.3, 7.4 convenant, rapportage</i>	1-1-2011	Werkgroep Mtr
Irt Voortgang (deel)projecten (tav spoed: periodieke stand van zaken) <i>Art 7.3, 7.7, 8.2 convenant, rapportage</i>	Per kwartaal na 1-10-2010	Alle werkgroepen
Handreiking duiding convenantafspraken rondom waterwet, o.a. identificatie locaties die een gevaar op kunnen leveren voor de waterkwaliteitsdoelstellingen <i>Art 6.3.1, 7.5, 7.8, 7.9, convenant, handreiking</i>	Nader invullen Mogelijk 1-3-2011	Nader invullen Werkgroep Spoed ism UvW, en ev. DGW
Tussenproduct criteria opstellen voor afbakening land en water door DGW <i>Art 7.8 rapportage</i>	Nader invullen	Nader invullen Relatie met handreiking aanpak waterbodem
Nader inzoomen op kostenaspecten, bijv. -omvangrijke locaties, ism gebiedsgericht beheer - scenario's - niet draagkrachtige seb saneringen <i>Art 6.2.1, 6.2.3, 7.7 convenant, onderzoeksrapport</i>	Nader invullen, mogelijk 1-6-2011	Werkgroep Spoed ism Werkgroep gebiedsgericht beheer en Werkgroep wet en regelgeving (nog nader invullen)
Product: strategie en transitie, bijv. -Verkenning verbreding spoedlocaties andere convenantthema's (incl. ontwikkelen strategieën, participatie derden, 'lichte juridische toets') - communicatiespoor voor de beoogde transitie binnen spoed <i>Art 7.7 convenant, handreiking, div. bijeenkomsten</i>	1-8-2011	Werkgroep Spoed
Overzicht na 2015 resterende locaties <i>Art 7.6, 8.1 convenant, rapportage</i>	Oktober 2011	Werkgroep Spoed ism Werkgroep Mtr
Overzicht locaties die overgaan naar de Waterwet 2014 <i>Art 7.8, 8.1, 9.1a convenant, rapportage</i>	Oktober 2011	Werkgroep Spoed, ism UvW, DGW Werkgroep Mtr ondersteunt hierbij
Voorstel projectplan Spoedlocaties voor de periode 2012-2015 <i>Art 7.2, 7.5, 7.7, 7.8, 7.9 convenant, rapportage</i>	Oktober 2011	Werkgroep Spoed

Organisatiestructuur, werkwijze en sturing

Structuur en werkwijze

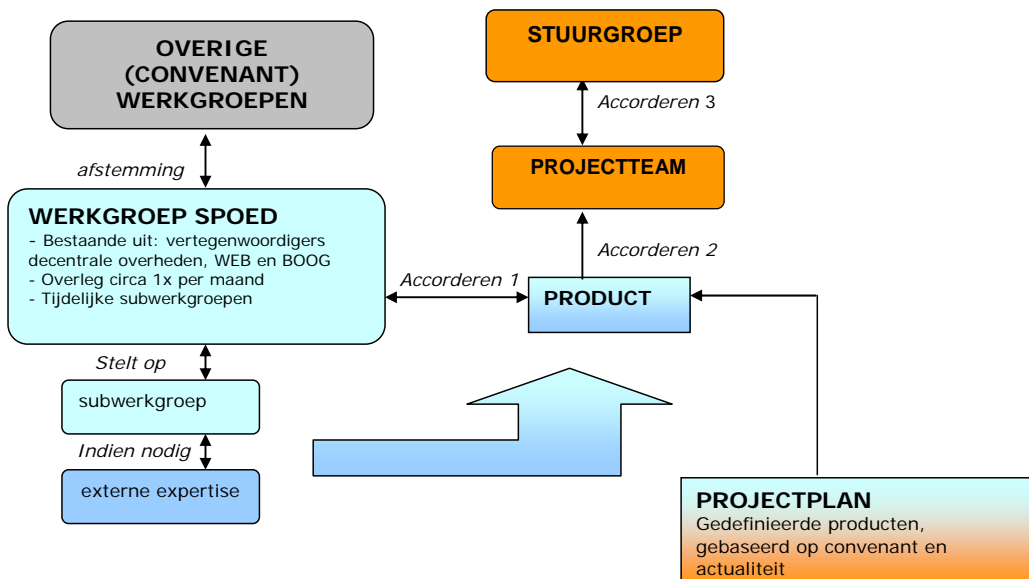
De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de decentrale overheden. Indien gewenst wordt gezorgd voor tijdelijke aansluiting van vertegenwoordigers van de overige convenantpartners.

Maandelijks wordt vergaderd. De vergaderdata worden afgestemd op andere relevante overlegstructuren. De producten worden uitgewerkt in subwerkgroepen. Zonodig wordt onder de decentrale overheden expertise gezocht voor de ondersteuning. Inhuur van betaalde adviseurs wordt tot een minimum beperkt. Inhoudelijke discussies rondom spoedlocaties vinden centraal en via de werkgroep plaats.

Sturing

Met de vaststelling van het doorstartdocument en het projectplan door het Programmteam en de Stuurgroep is de verantwoordelijkheid van de werkgroep voor de vastgestelde producten evident. De besluiten vinden plaats in de werkgroep, de WEB en BOOG vertegenwoordigers in de werkgroep hebben vooraf mandaat gekregen om dit te mogen doen. Dit geldt ook voor eventuele vertegenwoordigers van andere convenantpartners.

De eindproducten – voor zover van strategisch belang - worden door de programmadirecteur ter accordering ingebracht in het Programmteam en de Stuurgroep. In onderstaande figuur is dit geschematiseerd:

Urenplanning + kosten

Het projectplan is een groeidocument, waardoor de planning en kosten lastig in te schatten zijn.

Urenplanning

- Voor de projectleider en secretaris spoedlocaties is de planning: 200 dagen, tot november 2011.
- Voor de werkgroepleden ca. 35 dagen tot november 2011.
 - i. Voorbereiding en deelname aan werkgroepoverleg. 18 dagen tot november 2011.
 - ii. Ontwikkelen producten (6 handreikingen en 8 rapportages, zie tabel), er wordt uitgegaan van 25 dagen per handreiking en 10 dagen voor een rapportage, in totaal ca 230 dagen. Er wordt vanuit gegaan dat het evenredig verdeeld wordt over de 15 werkgroepleden.
 - iii. PM nog niet benoemde te ontwikkelen producten.

Beslispunt 2 stemt de stuurgroep in met de beoogde omvang van minimaal 15 werkgroepleden? Dit gezien de grote hoeveelheid producten voor de werkgroep.

Projectkosten: Geschat wordt dat tot november 2011 €140 000 nodig is, verdeeld over middelen en producten:

a) Producten waarvan reeds bekend is dat er kosten worden gemaakt:

- Organiseren bijeenkomsten en overleggen, waarbij overigens zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de faciliteiten bij Agentschapnl, en het aansluiten bij overige platforms
- Het ontwikkelen van een communicatiestrategie rondom humane risico's
- Beoordeling overzichten MTR oktober 2011, door extern bureau

De kosten worden geraamd op € 90 000

b) Producten waarbij mogelijk inhuur van expertise nodig is. De insteek is dat het merendeel van het werk wordt gedaan door de werkgroep. De volgende producten worden verwacht:

- Monitoren voortgang
- Kostenaspecten saneringsmaatregelen, advies inwinnen, te denken valt aan het ontwikkelen van scenario's.
- Verbredingsthema's uitwerken samen met andere werkgroepen, oa gebiedsgerichtbeheer
- Producten tav strategie en transitie

De kosten worden geschat op €50 000

Beslispunt 3 stemt de stuurgroep in met de begrote projectkosten van €140 000 ?

Communicatie

Voor de algemene communicatie wordt verwezen naar het algemene communicatieplan.

Kernelementen communicatie project Spoedlocaties

Kernelementen in de communicatie tussen werkgroep en de omgeving zijn:

Input

- De projectleider is centraal aanspreekpunt voor zowel de communicatie binnen als buiten de werkgroep.
- Indien bredere consultatie nodig is, organiseert de werkgroep de input via de decentrale overheden.

Output

- Stukken vastgesteld door de werkgroep worden verspreid naar de contactpersonen bij de bevoegde overheden, en in CC naar WEB en BOOG en andere gremia via de daarvoor met hen af te spreken route.
- De werkgroep heeft één vaste contactpersoon per bevoegd gezag, die verantwoordelijk is voor het doorgeleiden van de stukken naar zijn eigen interne organisatie. Deze stukken worden op de website van het uitvoeringsprogramma geplaatst, evenals overige relevante informatie over het project.
- Met de Unie van waterschappen wordt bekeken wat de meest effectieve wijze van communiceren is met hun achterban.

Inhoudelijke communicatie

Speciaal aandachtspunt is er voor de communicatie rondom humane risico's richting burger en bestuurder.

Dit om te voorkomen dat er onrust bij de bodemgebruikers ontstaan en/of er onvoldoende bestuurlijke voeding is voor de juiste afweging.

Samenwerking en afbakening met andere projecten, positionering binnen het uitvoeringsprogramma.

Binnen het Uitvoeringsprogramma wordt actief gezocht naar mogelijkheden voor verdere samenwerking en/of procesversnelling binnen de verschillende thema's. Binnen het thema spoedlocaties wordt daarbij in ieder geval invulling gegeven aan sanering van spoedlocaties via gebiedsgericht grondwaterbeheer (artikelen 6.2.1. en 6.2.3), en signalering van kansen en knelpunten in de uitvoering en deze door te geleiden naar het deelproject wet- en regelgeving.

Met de projectleider van het thema ondergrond (o.a artikel 6.3.1.) zullen de raakvlakken worden verkend.

Projectleiders en secretarissen zijn onderdeel van het projectteam en daarmee is samenwerking geborgd.